

2000 OLİMPİYATLARINA HAZIRLANAN AVUSTURALYA'DA REKREASYON VE FİTNES PROGRAMLARI

Macide TÜZÜN *

ÖZET

Avustralya'da kişilerin sosyal konumları, geliri ve yaşına bakılmaksızın her çeşit rekreasyon ve spor aktivitesine katılan ülke nüfusunda çok büyük bir oranı temsil etmektedir. Toplumun rekreasyon ve spor etkinliklerine katılımı, ekonomik açıdan ticari alanların etkileşimini getirmekte, spor ve rekreasyon alanlarının inşası, altyapı çalışmaları, her tür spor malzemesi üretimi ve bu sektörlerde çalışanlardan, turizm sektörü, basın yayın gibi alanlara uzanan geniş bir endüstriyi kapsamaktadır.

Avustralya Federal Hükümetinin Sanat, Spor, Çevre, Turizm ve Eğitim Bakanlıkları ulusal bazda rekreasyon, fitness ve spor politikası üzerinde genel bir sorumluluğu paylaşmaktadır. Tüm eyalet yönetimlerinde rekreasyon ve spor için özel sorumlulukları olan birimler bulunmaktadır. Mahalli yönetimler ise sayıları her geçen gün artan rekreasyon programlarının uygulanması, alanların kullanımı, faaliyetlere katılımların planlanması konusunda uzman görevliler çalıştırmakta, aynı zamanda Federal Hükümet ve Eyalet yönetimlerinin topluma sunduğu rekreasyon alanlarına sponsor ve organizasyon desteği vermektedir. Ülke bazında spor ve rekreasyonla ilgili konuları düzenleyen Spor ve Rekreasyon Bakanlığı Konseyi (SRMC), Federal Hükümet ve Eyalet yönetimleri arasındaki ilişkiyi sağlayan ana mekanizmadır. Aynı zamanda ilgili yönetimler arasındaki yapılanma ve danışma için formdur. Konseyin üyeleri olan Eyalet Bakanlıkları, spor ve rekreasyonun tüm ülkede geliştirmesi ve eyaletler arası dengeyi koruma sorumlulukları vardır.

Federal hükümet bütçesi her yıl "Toplumsal Rekreasyon ve Spor Tesisleri Programı" (CRSFP) doğrultusunda planlanarak, bu konuda eyaletlere, yerel yönetimlere ve ülkede yaşayan toplum gruplarına finansal yardım ve destek sağlamaktadır. Rekreasyon ve spor tesislerinin plan ve programlanmasında, kırsal bölgelerin iç kesiminde, yeni yerleşim bölgelerinde yaşayan gençlik, yüksek ölçüde işsiz halk ve büyük göçmen popülasyonu bulunan bölgelerdeki toplumun ihtiyaçlarına uygun projelere öncelik verilmektedir. Bu alana hizmet veren Rekreasyon ve Fitness Yardımcı Programı (RFAP) kaynakların temini, toplanması, programların gelişimi ve topluma yayılmasında güvenli, tatminkar rekreasyon ve fitness faaliyetlerini düzenleyerek bilgi dağılımını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Spor, Toplum, Avustralya

RECREATION AND FITNESS PROGRAMS IN AUSTRALIA PREPARING OLYMPIC GAMES IN 2000

ABSTRACT

A large proportion of Australians, regardless of social position, income and age, participate in some form of sporting activity. The impact of sport extends over a wide range of associated activities in commercial fields. Sport is a large industry in Australia encompassing not only participant but also employment with the sporting infrastructure, manufacture of apparel, equipment and other goods (eg Trophies), tourism and support industries (eg, Printing, media). The sporting activities of Australians include a range of organised and social sport, recreational and leisure activities undertaken both at home and away from home.

The Commonwealth Department of the Arts, Sport, the Environment, Tourism and Territories has a general responsibility in the national sphere for recreation, fitness and advice on sport policy. All State Governments have also established agencies with special responsibilities for recreation and sport. Local Governments also complement the Commonwealth Government and State Government in the provision of recreation facilities to the community as do non-government sponsors, organisers and entrepreneurs. The Sport and Recreation Ministers Council (SRMC) provides the major mechanism for liaison between the Commonwealth Government, and State / Territory Government on matters concerned with sport and recreation in Australia. The Council is a forum for consultation and cooperation between the respective Governments, and its membership comprises the ministers with prime responsibility for, sport and recreation.

The Community Recreation and Sporting Facilities Program (CRSFP) aims to provide financial assistance to State / Territory and local government authorities and other community groups to supplement that available from other sources for the development of high priority community recreation and sporting facilities. Priority is given to projects addressing the needs of residents in inner urban areas, new suburban areas, rural communities, communities with high unemployment, and communities with high unemployment, and communities with large migrant populations. The Recreation and Fitness Assistance Program (RFAP) provides for the development of programs, resources and the collection and dissemination of information that will assist the provision of safe and satisfying recreation and fitness opportunities for all Australians.

Key Words: Recreation, Sport, Society, Australia

GİRİŞ

Avustralya konumu, doğal yapısı, nüfusu, yerleşim durumuyla toplum ihtiyaçlarına uygun spor politikası izlemeyi hedeflemiş bir ülkedir. Toplumun her kesimi, sporla ilgili ve özel her birimin dayanışma içinde birbirine destek verdiği Ulusal Spor Politikası, bugün Avustralya'yı Olimpiyatlara II. kez ev sahipliği yapacak ülke konumuna getirmiştir. Avustralya spor ve rekreasyon alanında sorumluluğu paylaşan kurumların planlama, yapılaşma ve ulusal stratejilerin toplum tarafından kabulünü sağlayan hedefleri ülke bazında pratiğe dönüştürmüş ülke olarak, örneğinin incelenmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Toplam nüfusu 17 milyon (1989) olan Avustralya'da 8 Eyalet bulunmaktadır. Nüfusun %70'i New South Wales (5.771.946 milyon) ve Victoria (4.321.484 milyon) Eyaletlerinde toplanmıştır. 1956 Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yapan Melbourne, Victoria Eyaleti,

2000 Olimpiyatlarına ev sahipliği yapacak olan Sidney, New South Walles Eyaletinin en kalabalık yerleşim merkezleridir.

Avustralya Federal Hükümetinin Sanat, Spor, Çevre, Turizm ve Eğitim Bakanlıkları ulusal bazda rekreasyon, fitness ve spor politikası üzerinde genel bir sorumluluğu paylaşmaktadır. Ülke bazında spor ve rekreasyonla ilgili konuları düzenleyen Spor ve Rekreasyon Bakanlığı Konseyi (SRMC), Federal Hükümet ve Eyalet yönetimleri arasındaki ilişkiyi sağlayan ana mekanizmadır. Aynı zamanda ilgili yönetimler arasındaki yapılanma ve danışma için formdur. Konseyin üyeleri olan Eyalet Bakanlıklarının, spor ve rekreasyonun tüm ülkede geliştirilmesi ve eyaletler arası dengeyi koruma sorumlulukları vardır. Ayrıca Yeni Zelanda ve Papua Yeni Gine, Konseyde gözlemci statüsüne sahiptir. Tüm eyalet yönetimlerinde rekreasyon ve spor için özel sorumlulukları olan birimler bulunmaktadır. Mahalli yönetimler ise sayıları her geçen gün artan rekreasyon programlarının uygulanması, alanların kullanımı, faaliyetlere katılımların planlanması konusunda uzman görevliler çalıştırmakta, aynı zamanda Federal Hükümet ve Eyalet yönetimlerinin topluma sunduğu rekreasyon alanlarına sponsor ve organizasyon desteği vermektedir.

Spor ve Rekreasyon Bakanlığı Konseyi (SRMC), rekreasyon ve spor daimi komitesi (SCORS) tarafından desteklenmekte, Daimi Komitenin üyeleri Federal Hükümet ve Eyalet yönetimlerinin spor ve rekreasyondan sorumlu kurum temsilcilerinden oluşmaktadır. Komitenin Fitness ve Danışmanlık Fonu olmak üzere sürekli olan iki alt komitesi Konseye hizmet ve personel desteği sağlamaktadır. Fitness Alt Komitesi; Eyalet yönetimlerinde bulunan birimlerin fitness programları geliştirmede, birbirini destekleyip yardımcı olmalarını sağlayan mekanizmadır. Rekreasyon ve Spor Daimi Komitesin, fitnessle ilgili konularda planlama, yapılaşma alanları, fitness programlarının değerlendirilmesi, uygulanması, uygunluğu onaylanmış projelere sahip organizasyonların birleşmesi, tesisler ve işletme konularında danışmanlık sağlamaktadır.

Danışmanlık Fonu Alt Komitesi; Spor ve Rekreasyon Daimi Komitesi Bakanlık Konseyi Fonu'nun program, yönetim ve uygulamasına danışmanlık yapmaktan sorumludur. Fon programlarına uygun bulunmuş projeleri planlamak, uygulamasını kontrol etmek, raporlar sunmak ve öneriler götürmek, sonuçlarının basılması ve yayınlanmasında Daimi Komiteye tavsiyelerde bulunmaktan sorumludur. Danışmanlık Fonu Komitesi son yıllarda rekreasyon merkezleri için yönetim planı hazırlanması, engelliler için spor ve rekreasyon alan çalışmaları, spor yönetimiyle ilgili yayınların hazırlanması gibi konulan içeren projelere ağırlık vermektedir. Devletin kültür ve rekreasyon konusunda aktif rekreasyon, spor, tesis ve servis harcamaları bütçede oldukça önemli yer tutmaktadır (Tablo 1). Rekreasyon, spor tesis ve servisine yapılan devlet harcamalarının yıllara göre dağılımını Tablo 2'de gösterilmektedir. Avustralya'da üç kademeli yönetimin rekreasyon ve spor konusunda paylaştıkları sorumluluk topluma sunulan tesis ve servis harcamalarının paylaşılmasını getirmektedir (Tablo 3). Ayrıca toplumun rekreasyon ve spor aktivitelerine katılımını arttırmak, resmi olmayan katkılarla desteklenerek teşvik edilmektedir.

Tablo 1. Devletin 1988-1992 Kültür ve Rekreasyon Harcamaları (Milyon dolar)

	1988-89	1989-90	1990-91	1991-92
Rekreasyon tesis ve servisi	1.653	1.792	1.700	1.843
Kültür tesis ve servisi	895	901	921	965
Televizyon ve film üretimi	663	745	806	762
Diğer Rekreasyon ve Kültür	12	79	232	230
Toplam	3.223	3.516	1.659	3.799

Tablo 2. Aktif Rekreasyon'da Yıllara Göre Toplam Devlet Harcamalar (milyon dolar)

	1986-87	1987-88	1988-89	1989-90*	1990-91	1991-92	1992-1993	1993-94
Mahalli kulüp, salonlar	93	77	107	118	78			
Yüzme havuzu, plaj	72	78	80	91	69			
Ulusal parklar, doğa	199	207	250	271	305			
Rekreasyon tesis, serv.	1.305	1.490	1.073	1.428	1.370			
Toplam	1.669	1.852	1.510	1.908	1.822*	1.928	2.067	1.946

Tablo 3.1990-91 * Rekreasyon Harcamalarının Devlet Yönetiminde Paylaşımı (milyon dolar)

	Federal Hükümet	Eyalet Hükümeti	Yerel Yönetim	Toplam
Mahalli kulüp, salonlar	—	4	74	78
Yüzme havuzu, plaj	—	3	66	69
Ulusal parklar, doğa	7	298	—	305
Rekreasyon tesis, servis	77	642	651	1.370
Toplam	84	947	791	1.822

ULUSAL STRATEJİLER

Avustralya'da ulusal açıdan ortak kazançlara ulaşmak, yeni hedefler geliştirmek, topluma sağlık ve mutluluk getirecek aktiviteler planlamak ve uygulamak amacıyla "Ulusal Fiziksel Aktivite ve Yaşam Tarzı Konferansları" düzenlenmektedir. İlk olarak 1987-88 yılında başlatılan bu konferanslarda, etkin rekreasyon eğitimi programlarını geliştirici çalışmalara ışık tutacak öneri ve görüşlerin tartışılması hedeflenmiş, Ulusal Fitnes Po-

litikasına uygun programların düzenlenmesi ve yürütmesine ait taslakların belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla konferanslara Federal Hükümet Temsilcileri, Eyalet Yönetimi, Yerel Yönetim, Sendikalar, Profesyonel Kurumlar, Enstitüler, Üniversiteler ve Toplum Komitelerinden Temsilciler gibi hem karar verici, hem de servis veren kişiler çağrılmakta, böylece uygulanacak programların tanıtımı, topluma ulaşması ve projelerin işlerliğini sağlayacak bu uygulama ile katılım teşvik edilmektedir. Toplumun her kesiminden yaygın dayanışma, ulusal fitnes stratejisini geliştirmek için önemlidir. Avustralya fitnes alanında rol oynayan her kuruluş, ulusal projelerin topluma ulaştırılma sorumluluğunu paylaşmaktadır. Fiziksel aktivitelerin topluma tanıtımı için izlenen program, toplumun güvenilir aktivitelere katılım oranını arttırmak amacını hedeflemektedir. Konu toplumun sadece spora katılımında kalmayıp, ekonomik açıdan ticadi alanların etkileşimini getirmekte, spor ve rekreasyon alanlarının inşası, altyapı çalışmaları, her tür spor malzemesi üretimi ve bu sektörlerde çalışanlardan, turizm sektörü, basın, yayın gibi alanlara uzanan geniş bir endüstriyi kapsamaktadır.

Federal hükümet bütçesi her yıl "Toplumsal Rekreasyon ve Spor Tesisleri Programı" doğrultusunda planlanarak, bu konuda eyaletlere, yerel yönetimlere ve ülkede yaşayan toplum gruplarına finansal yardım ve destek sağlamaktadır. Rekreasyon ve spor tesislerinin plan ve programlanmasında kırsal bölgelerin iç kesiminde, yeni yerleşim bölgelerinde yaşayan gençlik, yüksek ölçüde işsiz halk ve büyük göçmen popülasyonu bulunan bölgelerdeki toplumun ihtiyaçlarına uygun projelere öncelik verilmektedir. Bu alana hizmet veren Rekreasyon ve Fitnes Yardımcı Programı (RFAP) kaynakların temini, toplanması, programların gelişimi ve topluma yayılmasında güvenli, tatminkar rekreasyon ve fitnes faaliyetlerini düzenleyerek bilgi dağılımını sağlamaktadır. Ulusal stratejilerin uygulamasına hizmet veren program örneklerinde aşağıdaki amaçlar hedeflenmiştir:

- Bireylerin kendi fitnes düzeylerine uygun ve doğru programlara katılımları için her yaşa uygun egzersiz reçetelerini içeren broşürler, fitnes günlükleri, kitapçık, video kasetleri düzenlenmesi, özellikle yaşlılar için güvenli ve risksiz egzersiz programlarını içeren yayınlar yapılmaktadır. Geçmişteki çalışmalardan örnekler içeren broşürler, fitnes ve sağlık programlarının gelişim ve sonuçlarının adım adım izlenmesi, programların güvenilirliğini artırması amacıyla yürütülmektedir.

- Topluma uzak, kendini dışlamış, yalnız kişilerin, yaşam tarzını, fikirlerini, kendine güveni geliştirmek, fitnes bilgi ve kapasitesini arttırarak, genel görüntüsünü değiştirmek amacıyla hizmet veren programları topluma ulaştırmak için Avustralya'da yaşayan her toplumun kendi dilinde broşür basılmaktadır.

- Toplum için yaratılan kaynaklar, yardımcı projelerin desteği ile farklı gruplar arasındaki fiziksel aktivitelerin tanıtımı, Federal Hükümetin medya stratejisi geliştirmesini getirmiştir. Ulusal medya stratejisinin gelişimi, ulusal fitnes stratejisinin gelişimi olarak kabul edilmekte, medya, programların tanıtımında etkin ve teşvik edici rol oynamaktadır.

- Önemli bir pilot çalışma "Neighbourhood Network Project", bireyin kendine uygun bir çevre yaratması, komşular arası düzenli fiziksel aktivitelerin tanıtımı, aktivitelere ka-

tılımı motive etmek amacı ile bireye, kulüb, okul, yerel yönetim içinde teşvik edici ortam yaratmaya çalışmaktadır.

- "Its Up To Youth" projesi özellikle kırsal kesim veya kırsal kesime yakın, nüfusu 10.000 den az olan yerleşim bölgelerinde yaşayan gençliği hedeflemiştir. Rekreasyon programları ve spor alanlarından yararlanma şansı vermek amacı ile sunulmuştur. Bu program adına yapılan araştırmalar gençlerin rekreasyon ve spor alanlarından yararlanma şansını engelleyen zorlukları belirleyerek, onlarla yüzyüze yaşayan gençliğe rekreasyon kaynaklarından ücretsiz faydalanma şansını vermektedir.

- Avustralya'nın büyük bir ada oluşu, uygun iklim koşulları, Ulusal ve Uluslararası Su Sporları organizasyonları açısından zengin bir programa ahip olması, toplumu su sporlarına katılımını arttırmaktadır. Topluma emniyetli, güvenilir program ve organizasyonların planlanması için her yıl 15 milyon dolarlık finansal destek; Avustralya Surf Can-Kurtarma Birliği, Royal Can-Kurtarma Grubu ve Austsvim'in kullanımına sunulmaktadır,

- Bunun yanında Fitnes Liderlik Belgesi veren komitenin gözetiminde kaliteli, güvenilir, ticari etkisi olan uygun egzersiz video kasetlerin hazırlanması ve dağıtılmasını organize etmek, fiziksel aktivite programlarının geniş halk kitlelerine ulaşmasını sağlayan etkin çalışmalardan biridir.

- "Engelliler Rekreasyon Programı" rekreasyon olanaklarını engelli kişilere ulaştırmak, katılımlarını sağlamak ve programa bağlı toplanmasını teşvik etmek amacıyla hizmet etmektedir.

- "Aboriginal Rekreasyon" Avustralya'nın yerli halkını toplumsal uyum, gelişim, eğitim ve üretim yönüyle olumlu yönlendirmeyi hedeflemiş programdır. Aborigin Toplumun yapısı göz önüne alınarak aynı ırktan eğitilmiş rekreasyon liderleri yetiştirmeyi ve toplum yapısına uygun rekreasyon programlarına ulaşılmasını hedeflemektedir.

- "Aussie Sport" programları, Çocuklar için Spor, Spora Başlama, Eğlence İçin Spor başlıkları altında okul çocuklarına mücadele ve başarı yolunu göstermeyi amaçlamaktadır.

- Diğer proje ise üniversitelerin sağlık ve fitnes programlarına katkısının sağlanmasıdır. Bu amaçla programların ekonomik boyutlarının araştırılması, olumlu ve olumsuz getirilerinin tesbit edilmesi, hesaplanması ve yeni projelere ışık tutacak önerilerin sunulması beklenmektedir. İzlenen bu politikalar birçok kişiyi rekreasyon, fitnes ve spor aktivitelerine çekmede etkili olmaktadır. Yapılan araştırmalar katılımın her geçen gün arttığını göstermektedir.

SPOR VE REKREASYON PROGRAMLARINA KATILIM

Avustralya'da kişilerin sosyal konumları, geliri ve yaşına bakılmaksızın her çeşit rekreasyon ve spor aktivitesine katılım ülke nüfusunda çok büyük bir oranı temsil etmektedir. Ülkede spora toplumsal katılımın farklı açılardan araştırılmasından elde edilen sonuçlar, topluma sunulan programların olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymakta, yeni stratejilerin ve alınacak önlemlerin belirlenmesi, gerekli görülen projelerin uygulamaya konulmasını getirmektedir. Bu amaca hizmet edecek araştırmalar ciddi boyutta des-

teklennmekte ve teŖvik edilmektedir. Tüm Avustralya'da toplumun rekreasyon ve spor aktivitelerine katılımı hakkında bilgi veren araŖtırmaların sonuçları ülkede spor ve rekreasyonun toplum tarafından büyük oranda kabul grdgn göstermektedir.

Bu araŖtırmalardan biri Avustralya İstatistik Enstitüsü tarafından yapılan 1989 yılı Kasım ayında sona eren ve oniki aylık periyodu kapsayan Victoria Eyaleti "Spora Katılım AraŖtırması"dır. Toplam nüfusu 4.321.484 (1989) olan Victoria Eyaletinde 15 yaŖ ve üzerinde nüfusun spor aktivite ve yarıŖmalara katılımı, bunun yanısıra sportif aktivitelere katılmama sebepleri araŖtırılmıŖtır. AraŖtırma sonuçlarına göre 1989 yılı oniki aylık sürede 15 yaŖ ve üzeri nüfusta toplam 1.378.000 kiŖinin (%41.7) spor aktivitelerine katıldığı tespit edilmiŖ, erkek katılımcının 824.100 (%50.7), bayan katılımcının 554.200 (%33.0) farkedilir oranda çok olduğu belirtilmiŖtir. Bunun yanısıra en çok katılımın olduğu spor branŖı, sırasıyla golf (9611.0), tenis (%10.2), squash (%5.7), netbol (%4.2), basketbol (%4.2), bowling (% 4.2) ; Avustralya futbolu (% 4.0) bilardo, snooker, havuz (% 3.8), salon kriketi (% 3), aksaha kriketi (% 3.3) olarak belirlenmiŖtir. Aynı zamanda aktivitelere katılımın bu sektörden satın alınan hizmet tipine göre aile bütçesine giriŖ araŖtırılmıŖtır. 1988- 89 rekreasyon harcamalarında aile baŖına ortalama haftalık 10.78 Avustralya doları, yıllık ortalama 560.56 Avustralya doları harcama yapıldığı tespit edilmiŖtir (Tablo 4).

Tablo 4: Aile BaŖına Ortalama Rekreasyon Harcamaları (1988- 89)

Harcama Türü	Haftalık (Dolar)	Yıllık (Dolar)
Kamp Malzemesi	0.36	18.72
Spor Malzemesi	1.98	102.96
Rekreatif Malzeme	1.54	80.08
Ŗans Oyunları	3.55	184.60
Sağlık ve Fitnes Merkezi	0.55	28.60
Spor Kulüp Aidatı	0.75	39.00
Spor Dersleri	0.51	26.52
Spor Servis creti	1.05	54.60
Seyirci Bilet creti	0.49	25.48
Toplam	10.78	560.56

Rekreasyon ve fitnes stratejilerini belirlemek, topluma uygun projeleri geliŖtirmek amacıyla "Fitnese Katılım Pilot AraŖtırması" adına 1990-91 döneminde Adelaide'da

(Güney Avustralya) ikinci önemli araştırma yapılmıştır. Araştırma Sanat, Spor, Çevre ve Eğitim Bakanlıkları, Sağlık Geliştirme Fonu, Adelaide Üniversitesi Toplum Sağlığı Bölümü, Sidney Üniversitesi Toplum Sağlığı Bölümü ve Avustralya İstatistik Enstitüsü'nün ortak çalışması ile tamamlanmıştır. Toplam nüfusu (1989) 1.424.647 olan Güney Avustralya'da nüfusun 1.036.700'ü Adelaide'da yaşamaktadır. Düşük şiddette yüklenmenin yapıldığı rekreasyon, spor ve sağlık için egzersiz programlarında erkek %38, bayan %34 oranında katılımcının olduğu tesbit edilmiştir. Araştırmada 70-78 yaş grubu hariç tüm gruplarda erkek katılımcıların daha fazla olduğu rapor edilmiştir. Düşük şiddetli egzersizlerde en çok katılımın 18-29 yaş erkeklerde %47 oranında olduğu, aynı yaş grubu bayanlarda katılım oranının %44, 40-49 yaş grubunda %26 ve yine düşük şiddetli egzersizlere 70-78 yaş grubunda %39 katılım olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya göre yoğun yüklenmenin yapıldığı egzersiz programlarına 18-29 yaş grubunda katılımın %56 orandan, 70-78 yaş grubunda %9'a düştüğü ve her iki cinsiyette aynı oranda düşüş olduğu belirtilmektedir.

Avustralya'da toplumun spor yapabileceği alanlar çok çeşitlilik arz etmekte, tesisler kapasite olarak tatminkar hizmet sunabilmektedir. Aktif rekreasyonda şüphesiz en önemli noktayı organize sporlarda topluma sunulacak organizasyonların çeşit ve niteliği oluşturmaktadır. Bu nedenle toplumda rekreasyon ve spor aktivitelerine katılım, sunulan tesis ve hizmetle ilişkilidir (Tablo 5). Topluma sunulan spor ve rekreasyon alanları ülke çapında uygulanan ulusal stratejiler sonucu kişileri teşvik etmekte, bu da katılımı her geçen gün arttırmaktadır.

Tablo 5. 18 Yaş Ve Üzeri Nüfusta Rekreasyon ve Spor Tesislerinin Kullanımı

Yıl	Doğal Park	Okul Tesisi	Açık Saha, alan	Yürüme yolu	Bisiklet Yolu	Arkabhç kullanım	Özel Tesisler	Devlet. Tesis.	Toplam
1994-95	1041000	533000	2580000	765000	666000	861000	1568000	1961000	5002000
1995-96	3597000	1163000	5773000	2672000	1355000	2087000	1605000	2293000	8373000

Aynı zamanda Avustrajya'da bu sektörde hizmet veren merkezlerin organizasyonları toplumu yönlendirmede çok önemli yer tutmaktadır. 1995 yılında aktif rekreasyon sektöründe topluma sunulan organizasyon sayısı tüm Avustralya'da hizmet veren merkezlerin sadece faaliyeti göz önüne alınarak, 27 değişik spor aktivitesinde toplam 21.280 organizasyon yapılmıştır. Bu programlar; kamp ve karavan 2818, aerobik ve cimmastik 2033, yelken ve yatçılık 1999, lawn bowls 1938, tenis 1682, Avustralya futbolu 1657, yüzme 1298, golf 1090, binicilik 666, futbol 411, basketbol 244 organizasyonla topluma sunulmuştur. Toplam nüfusta rekreasyon ve spor tesislerinin 1994-95 ve 1995-96 yıllarında eyaletlere

göre kullanım oranı NSW Eyaletinde %34, Viktorya Eyaletinde %25, Queensland %18, Batı Avustralya %8, Tazmanya %3, Kuzey Avustralya %1 ve Merkez Eyaletinde %2 olmuştur.

Avustralya İstatistik Enstitüsü tarafından 1993 yılında yapılan 18 yaş ve üzeri kişilerde cinsiyete göre, spor, rekreasyon ve boş zaman aktivitelerine katılım araştırması 1993 yılı Ağustos ve Eylül aylarında toplumun aktivitelere katılımını belirlemiştir. Araştırma rekreasyon ve spor amaçlı aktivitelerden "yürüyüş ve bahçe işleri" her iki cinsiyette en yüksek katılımın olduğu faaliyetler olarak bildirmiştir (Tablo 6). Aktivitelere en yüksek katılımın her iki cinsiyette 18-24 yaş grubunda olduğu belirtilmiştir.

Tablo 6: 18 Yaş ve Üzeri Kişilerde Cinsiyete Göre Spor, Rekreasyon ve Boş Zaman Aktivitelerine Katılımı (1993)

Aktivite Türü	Ağustos (1993) (%)			Eylül 1993 (%)		
	Erkek	Bayan	Ortalama	Erkek	Bayan	Ortalama
Fitnes Merkezinde Egzersiz	8.7	7.6	8.1	9.1	9.2	9.1
Bisiklet (Eğlence veya Spor amaçlı)	6.5	4.5	5.5	9.4	7.1	8.2
Yüzme (Eğlence veya Spor amaçlı)	5.3	3.5	4.4	13.9	12.8	13.4
Jogging (Eğlence veya Spor amaçlı)	9.7	3.5	6.5	8.9	3.8	6.3
Yürüyüş (Eğlence veya Spor amaçlı)	33.2	49.1	41.3	40.7	56.4	48.6
Ormanda Yürüyüş	2.0	2.5	2.3	4.1	3.0	3.5
Balık Tutma	6.5	1.4	3.9	7.3	2.6	4.9
Bahçe İşleri	5.1	50.7	51.2	55.7	56.5	56.1

Ayrıca organize sporlar ve sosyal spor aktivitelerine katılımı araştıran büyük çaplı diğer bir araştırma 1993 yılında yine Avustralya İstatistik Enstitüsü tarafından tamamlanmıştır. Araştırma 15 yaş ve üzerindeki nüfusun 12 aylık periyotta spora katılımı hakkında geniş bilgi toplamak amacıyla yapılmıştır. Avustralya'da yaklaşık 17 milyon olan ülke nüfusunun %68 ini 15-64 yaş nüfus oluşturmaktadır. Araştırma Avustralya'da 15 yaş ve üzeri nüfusun üçte birinin, yaklaşık 4.5 milyon kişinin, sportif aktivitelere katıldığını tespit etmiştir. Aktivitelere sporcu olarak katılım 3.1 milyon, pasif katılım 0.5 milyon ve hem aktif hem de pasif olarak katılım 0.9 milyon olduğu, bayanların pasif katılımlarına oranla erkeklerin aktif katılımında daha çok oldukları belirtilmektedir. Yaş gruplarına ve cinsiyetlerine göre ücretli ücretsiz katılımlarının % değerleri verildiği (Tablo 6) ücretli katılımın %5'den düşük, sadece 213.300 kişi olması ilgi çekicidir. Spor

aktivitelerine aktif (oyuncu) ve pasif olarak katılımcı tipinin verildiği (Tablo 7) antrenör, danışman eğitici grubunda 97.800 ücretli katılımcıya karşılık 57.000 ücretli aktif katılımcının olması Avustralya'nın aktif rekreasyon ve spor faaliyetlerindeki topluma sunulan olanakların toplum tarafından kabul oranının göstergesidir.

Tablo 7: Yaş ve Cinsiyete Göre Spor Aktivitelerine Ücretli ve Ücretsiz Katılım (1993).

	Ücretli Katılım		Ücretsiz Katılım		Tüm Katılımcılar	
	Toplam (000)	(%)	Toplam	(%)	Toplam	(%)
Erkek	129.5	19	2.530.7	37.5	2.660.2	39.4
Bayan	83.8	12	1.760.9	25.7	1.844.7	26.9
Yaş Grubu (Yıl)						
15-24	69.2	2.5	1.271.0	46.7	1.340.2	49.2
25-34	60.2	2.1	1.036.5	36.8	1.096.7	39.0
35-44	43.2	1.6	892.3	33.4	935.5	35.1
45-54	28.4	1.4	500.2	24.4	528.6	25.7
55-64	9.5	0.7	285.0	19.5	294.5	20.2
>64	*2.8	*0.1	306.6	16.3	309.4	16.5
Toplam	213.3	1.6	4.291.6	31.6	4.504.9	33.1

Tablo 8: Katılımcı Tipi (Mart, 1993; %)

Katılımcı Tipi	Ücretli Katılım	Ücretsiz Katılım	Toplam Katılım	Katılım (%)
Aktif (Oyuncu) Katılım	57.0		3.906.6	29.1
Pasif Katılımcılar				
Koç/Danışman/Öğretmen	97.8	433.7	531.5	3.9
Hakem	63.1	362.8	425.8	3.1
Yönetici/Yönetim K. Üyesi	26.0	604.9	630.9	4.6
Diğer Katılım	15.4	378.9	394.3	2.9
Toplam Pasif Katılım	202.3	1.780.3	1.982.3	-
Toplam Katılımcı	259.3	5.686.8	5.946.1	

Aynı araştırma 15 yaş ve üzeri nüfus için 1993-94 yılında en popüler sporun 384.600 katılımcı ile sportif golf olduğunu (nüfusun %3), göstermiştir. Cinsiyetlere göre bakıldığında erkeklerde en popüler spor golf, açık saha kriketi, basketbol ve Avustralya futbolu iken, bayanlarda netbol, tenis, aerobik ve golf ilk sıraları almıştır (Tablo 8). Toplumda spor aktivitelerine katılımın yanısıra birçok kişi sosyal spor ve rekreasyon aktivitelerine katılmaktadır. 1993-94 yılında en popüler sosyal spor aktivitesi tenis, golf, squash ve lawn bowl olmuştur. 1995 Şubat ve Mayıs'ında ise bisiklet ve balık tutma en popüler sosyal spor aktiviteleri olarak görülmektedir. Bisiklete Şubat ayında 614.000, Mayıs ayında 586.000 katılım olukun balık tutma Şubat ayında 598.000, Mayıs ayında 636.000 katılımcı ile toplum tarafından en çok ilgi gören aktiviteler olmuştur. Organize sporlara katılımın yaşlara göre dağılımına bakılırsa (Tablo 9), en çok katılımın 25-39 yaş grubunda olduğu bunu ikinci olarak 40-54 yaş grubunun izlediği görülmektedir. Araştırmanın diğer boyutu toplumun rekreasyon ve spor aktivitelerine katılımını engelleyen nedenleri sıralayarak çözüm yollarının araştırılmasıdır.

Tablo 9:15 Yaş ve Üzeri Kişilerde Organize Sporlara Katılım 1993-94 ('000)

Spor Branşı	Erkek	Bayan
Aerobik		98.8*
Avustralya Futbolu	151.4*	
Basketbol	153.4*	7.7
Kriket (Salon)	91.6	
Kriket (Açık Saha)	193.9*	
Golf	303.9*	80.7*
Lawn Bowls	115.3	75.2
Netball		287.1*
Futbol	147.2	
Squash	78.5	46.3
Yüzme		60.9
Ten Pin Bowling		64.0
Tenis	137.5	162.1*
Touch Futbol	106.2	39.2

Tablo 10: Organize Sporlara Katılımın Yaşlara Göre Dağılımı

Yıl	15-19	20-24	25-39	40-54	55+	Total
1993-94	493.000	371.000	884.000	582.000	430.000	2.758.000
1994-95	620.000	684.000	1.806.000	1.103.000	828.000	5.041.000
1995-96	691.000	583.000	1.532.000	1.014.000	704.000	4.524.000

SONUÇ

Gelişmiş ülkeler topluma nitelik kazandıracak, sağlık ve mutluluk getirecek ulusal etkinlikler planlamak ve uygulamak amacıyla hergün hedefler geliştirmektedir. Ulusal spor politikası ve programların düzenlenmesi ve yürütmesine, hem karar veren kurumlar hem de servis veren kurumların ortak katılımı, ulusal bazda gerçekleştirilen yaygın bir dayanışmayı getirmekte, ulusal stratejilerin topluma ulaşmasını ve toplum tarafından kabulünü sağlamaktadır.

Bugün 2000'lere giden Türkiye'de sağlıklı, dinamik ve nitelikli insan gücünü sahip toplum için daha verimli bir neslin yetişmesini, ülkemizde spor standartlarını oluşturan unsurlardan;

- Spor tesislerinin yapılması ve ülke düzeyine yaygınlaştırılması
- Bilimsel esaslara göre yetiştirilmiş spor eğitimcilerinin, spor eğitiminde görev yapması
- Fiziksel etkinliklerin öneminin toplum tarafından anlaşılması ve kabul görmesi,
- Toplum için güvenilir tatminkar projeleri üretecek ve yönlendirecek yöneticiler
- Planlı, yeterli finans kaynakları ile desteklenmiş kamu ve özel kuruluşlar arasında koordinasyon ve
- Yaygın işbirliği içinde iyi örgütlenmiş, etkin yönetim anlayışı ile başarılı olması mümkün olacaktır.

Genel nüfus içinde spor yapan çocuk ve genç sayısını en verimli şekilde devreye sokan ülkelerde gerek ülke düzeyinde gerekse uluslararası alanda sportif performansın ve başarıların sürekli arttığı görülmektedir. Ülkemizde geliştirilecek etkin, ulusal spor programları çocuk ve gençlerin "fiziksel ve kişisel potansiyelinin farkına varma" şansını verecek nitelikte hazırlanmalı ve katılımları teşvik edilmelidir. Nüfusumuzdaki genç ve dinamik potansiyel Türkiye için çok uzak bir ideali çok yakın yapacak güce sahiptir ve değerlendirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Avustralian Sport Directory 91, ASC Pub. Canberra, 1991.
Castles, Ian. (1991) Year Book Australia, Australian Bureau of Statistics, No 74, Canberra.
Gasper, Kevan. (1987) "Growing up with Olympism in Australia", Olympic Message, No 17: s.7-14.
Involvement in Sport, Australia, March 1993.
Time Use on Culture / Leisure Activities, 1992.
Time Use Survey, Australia, 1992.
The Sport Administrator's Resource Book, SRMC Pub. Canberra, 1983.
Year Book Australian Bureau of Statistics, (1993-94) Canberra.
Year Book Australian Bureau of Statistics, (1994-95) Canberra.
Year Book Australian Bureau of Statistics, (1995-96) Canberra.